

Kwetsbare lijnen van Aad de Haas

De in 1920 in Rotterdam geboren kunstenaar Aad de Haas is vooral bekend geworden door de affaire met zijn kruisweg in de St. Cunibertus-kerk in Wahlwiller. De kruiswegstaties die hij voor deze kerk schilderde moesten op last van het rooms-katholieke gezag verwijderd worden. Ook eerder riep zijn werk aversie op; het werd door de Duitsers 'entartet' verklaard en de schilder, die het bombardement van Rotterdam meemaakte, werd in de oorlog gevangengezet.

Het oeuvre van De Haas is niet makkelijk te doorgronden. Wie hem om uitleg vroeg over zijn werk, kreeg steevast te horen: 'Kijk maar.' Alles wat hij schilderde, tekende of in grafiek verbeeldde, maakte hij voor 'zijn eigen geestelijke gein'. De regels van het schilderen kon hij niet precies benoemen, maar hij voelde haarscherp aan wanneer 'het zieltje er in zat'.

Wie kijkt naar de tekeningen van gewassen inkt op papier in dit nummer van *Handelingen*, wordt geraakt door kwetsbare lijnen waar 'het zieltje in zit'. Dat De Haas is opgegroeid in een streng rooms-katholiek milieu en al tijdens zijn opleiding geïnspireerd werd door bijbelse verhalen, is terug te zien in deze frêle tekeningen. Aad de Haas tekende zijn leven lang, zowel tijdens zijn gevangenschap, als ook op het hoogtepunt van de Wahlwiller-affaire. In tegenstelling tot zijn schilderijen en prenten zijn deze tekeningen echter vrij onbekend gebleven.

Deze tekening van Aad de Haas verbeeldt een klassiek thema: 'Christus op de koude steen'. Het is oorspronkelijk een middeleeuwse toevoeging bij de kruisweg. Christus, veroordeeld, gemarteld en getooid met een doornenkroon, wacht in gedachten verzonken zijn executie af. Alleen in deze pose mocht Christus naakt worden afgebeeld.

In kwetsbare lijnen toont De Haas ons een kwetsbare Christus.

Opdat wij niet vergeten dat kwetsbaarheid om ontferming vraagt.

Aad de Haas, 'Christus', 1959

Collectie SCHUNCK, verworven met steun van het Mondriaan Fonds, 1994 >

